

Handläggare
Kristina Ansaldo
Telefon: 08-50833087**Till**
Utbildningsnämnden
2025-02-20

Skolverkets rapport

Svar på skrivelse från Jan Jönsson (L)

Förvaltningens förslag till beslut

Utbildningsnämnden godkänner utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Sammanfattning

Utbildningsnämnden har mottagit en skrivelse från Jan Jönsson (L) med frågor kring Skolverkets rapport ”Skolgången för elever med slutbetyget F”. Jan Jönsson efterfrågar en bild av hur utbildningsförvaltningen ser på ovanstående rapport och om den stämmer överens med hur det ser ut i staden. Vidare efterfrågas vad som kan göras för att stödet ska ges tidigare när eleverna är yngre och inte i slutet av grundskolan.

Förvaltningen anser att Skolverkets rapport är väl underbyggd och ger en relevant bild. Fortsatt visar förvaltningens statistik att det i Stockholms stads skolor är vanligare att elever med slutbetyg F i matematik har haft särskilt stöd redan i lågstadiet, än vad som är fallet i riket. De obligatoriska bedömningsstöden används för att följa upp elevernas kunskaper i matematik i årskurs 1–3. Angående läsinlärning och lässvårigheter anser förvaltningen att ”phonics” bör vara en del i en balanserad läsundervisning som även inkluderar andra språkliga aktiviteter som är viktiga för att utveckla läsförståelse, till exempel kunskap om orddelar och morfologi, hörförståelse, läsförståelsestrategier, läsflyt och stavning.

Utbildningsförvaltningen föreslår att utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Bakgrund/Ärendet

Utbildningsnämnden har mottagit en skrivelse från Jan Jönsson (L) med frågor kring Skolverkets rapport ”Skolgången för elever med slutbetyget F”.

Jan Jönsson framför att många elever med slutbetyget F har gått hela sin grundskoletid i svensk skola och att många av dessa elever

har haft svårt att nå målen tidigt under skolgången, ibland så tidigt som i årskurs 3. Vidare hänvisar Jan Jönsson till rapporten som ger en bild av att det är ovanligt med att särskilt stöd sätts in under de tidiga årskurserna och att det finns brister i skolornas arbete med att ge elever extra anpassningar och särskilt stöd.

Jan Jönsson refererar vidare till uppgifter i media om svenska elevers lässvårigheter och att val av metod i läsinlärningen kan ha avgörande betydelse för elevernas läsförmåga på längre sikt. Metoden som lyfts fram är ljudning, eller som den alltmer kallas i dag, ”phonics”. Det finns en bild av att metoden inte används brett, i stället används en bred flora av metoder som är mer eller mindre utvärderade.

Mot bakgrund av detta ställer Jan Jönsson frågor om utbildningsförvaltningens syn på rapporten och om bilden den ger stämmer överens i Stockholms stads skolor. Jan Jönsson efterfrågar även förvaltningens syn på användningen av ”phonics” och om val av läsinlärningsmetoder.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom grundskoleavdelningen i samverkan med avdelningen för utveckling och samordning.

Ärendet kommer att behandlas i samverkan med de fackliga organisationerna den 11 februari 2025. Ärendet kommer också att behandlas vid funktionshinderrådets sammanträde den 12 februari 2025.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen anser att Skolverkets rapport är väl underbyggd och ger en relevant bild. Matematik är ett ämne där elever traditionellt har svårast att nå kunskapskraven. Förvaltningen har även uppmärksammat att elevers misslyckande i matematik inte endast beror på att stödet sätts in för sent. Undervisningen i och elevers motivation för ämnet är minst lika viktiga faktorer. Detta stöds av flera studier som visar att elever börjar tappa lusten för matematik i årskurs 4 och får sämre kunskapsutveckling samt upplever ängslighet i samband med ämnet. Andelen svenska elever som inte gillar att lära sig matematik eller känner sig osäkra i ämnet blir mer än dubbelt så stor mellan årskurs 4 och årskurs 8 enligt rapporten TIMSS.

Rapportens innehåll stämmer till en övervägande del överens med hur det ser ut i Stockholms skolor. I stadens skolor är det dock vanligare att elever med slutbetyg F i matematik har haft särskilt stöd redan i lågstadiet, än vad som är fallet i riket.

De obligatoriska kartläggningsmaterialen i förskoleklass används till att tidigt identifiera elever som visar *tecken* på att i kommande årskurser inte nå målen i matematik. De obligatoriska bedömningsstöden används för att följa upp elevernas kunskaper i matematik i årskurs 1–3 och för att identifiera elever som har, eller riskerar att få, svårigheter inom ämnet. Elever i behov av stödåtgärder ska få tillgång till det när kartläggningen indikerar att en elev visar tecken på att inte nå målen.

Läsinlärning är en central del av skolans undervisning och anses vara en av de viktigaste uppgifterna för att säkerställa att alla elever utvecklar goda läs- och skrivfärdigheter. Ljudningsmetoden, även känd som ”phonics”, har varit en del av den svenska läsinlärningen i flera decennier. Metoden är i högsta grad aktuell genom ökad forskning och medvetenhet om fonologisk medvetenhet och dess betydelse för läsinlärning.

Stockholms stads lärare kombinerar ofta flera olika metoder, varav ”phonics” används som ett verktyg för att säkerställa att alla elever får det stöd och de utmaningar de behöver för att utvecklas i sin läsning.

Utbildningsförvaltningen delar bilden av att eleverna tidigt behöver få explicit och systematisk undervisning för att tillägna sig en fungerande ljudande läsning. Utbildningsförvaltningen framhåller dock att ”phonics” bör vara en del i en *balanserad läsundervisning* som även inkluderar andra språkliga aktiviteter som är viktiga för att utveckla läsförståelse, till exempel kunskap om orddelar och morfologi, hörförståelse, läsförståelsestrategier, läsflyt och stavning. Alla delar är viktiga kompetenser som läsaren behöver för att bearbeta och förstå en text.

Konsekvenser för barn och barnets rättigheter samt jämställdhetsanalys

Då ärendet är ett svar på frågor i en skrivelse gör utbildningsförvaltningen ingen analys av ärendets konsekvenser för jämställdhet eller för barn och barns rättigheter.

Förslag till beslut

Utbildningsförvaltningen föreslår att utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Lena Holmdahl
Utbildningsdirektör
Utbildningsförvaltningen

Peter Bragner
Grundskoledirektör
Utbildningsförvaltningen

Bilaga

Skrivelse om Skolverkets rapport av Jan Jönsson (L)

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Lena Holmdahl, Utbildningsdirektör	2025-02-11